

«فرهیختگان» براساس آخرین صورت‌های مالی ۱۵ بانک گزارش می‌دهد

تسهیلات ۳۶۳ هزار میلیاردی در اختیار ۴۵۰ نفر

مهدی عبداللّهی

روزنامه نگار

تامین مالی به شکل عمده در اقتصاد ایران از سه طریق بازار پول (نظام بانکی)، بازار سرمایه و تامین مالی خارجی انجام می‌شود. آمارها نشان می‌دهد اقتصاد ایران کاملاً بانک‌محور بوده و بخش عمده‌ای از مسئولیت تامین مالی سرمایه ثابت و سرمایه در گردش بنگاه‌های اقتصادی و تولیدی کشور برعهده بانک‌هاست، چنانکه اخیراً رئیس کل بانک مرکزی گفته است ۸۴ درصد تامین مالی در ایران توسط سیستم بانکی انجام می‌شود که اگر منابع صندوق‌ها و درآمد ثابت بورس را که سپرده بانکی است به آن اضافه کنیم، این رقم به بیش از ۹۰ درصد می‌رسد. در این راستا آنچه درخصوص نظام‌های مالی بانک‌محور اهمیت می‌یابد، فرآیندها و سازوکارهای توزیع تسهیلات بین بخش‌های مختلف اقتصادی است. در واقع در بازارهای غیر قابل‌توجه با ویژگی اطلاعات ناقص و ناکامل هر نوع توزیع تسهیلات که بر مبنای حد اکثرسازی سود بانک‌ها صورت می‌گیرد، اعطای تسهیلات لزوماً به حد اکثرسازی منافع جمعی منجر نمی‌شود و می‌تواند تبعات منفی برای کلیت جامعه داشته باشد، به‌ویژه آنکه بین بخش‌های اقتصادی نیز متوازن وجود داشته باشد. در گزارش پیش‌رو آنچه که در ادامه می‌آید با اطلاعاتی که از ۱۵ بانک در دسترس بود، مشخص شد رقم مانده تسهیلات و تعهدات کلان ۴۵۶ شخص حقیقی و حقوقی، حدود ۳۶۳ هزار میلیارد تومان یعنی رقمی معادل بودجه جاری دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ است. البته به لحاظ عدم دسترسی به اطلاعات تسهیلات کلان بسیاری از بانک‌های بزرگ کشور مانند بانک ملی ایران، بانک آینده، بانک شهر، بانک سپه، قوامین و... اگر آمارهای دیگر بانک‌ها نیز به این ۱۵ اضافه شود، قطعاً با اعداد و ارقام درشت‌تری مواجه خواهیم بود. این گزارش نتایج قابل‌تاملی دارد:

۱- نام‌هایی چون ریخته‌گران، صدراهامی‌نژاد و رسول دانیال‌زاده جزء پرتکرارهای نظام بانکی در دریافت تسهیلات هستند که مشخص نیست چگونه میلیارد‌ها تومان از چندین بانک در مقاطع مختلف دریافت کرده‌اند و حال در صدر بزرگ‌ترین پرونده‌های نظام قضایی کشور هستند، ۲- برخی شرکت‌های دولتی و شبه‌دولتی همچون شرکت ملی نفت ایران، سازمان تامین اجتماعی و شستا رکوددار دریافت تسهیلات در نظام بانکی هستند که به‌نظر می‌رسد آنان تسهیلات بانکی را نه برای تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی خود، بلکه برای تامین هزینه‌های جاری و اداری دریافت می‌کنند. تسهیلات دریافتی این شرکت‌های دولتی و شبه‌دولتی از این منظر دارای اهمیت است که این شرکت‌ها به واسطه تحویل برخی هزینه‌ها از سوی دولت (مانند تامین اجتماعی) و عدم پرداخت به‌موقع مطالبات شان از سوی دولت وارد این چرخه معیوب دریافت تسهیلات برای جبران هزینه‌های جاری شده‌اند، ۳- این بررسی نشان می‌دهد تسهیلات اغلب بانک‌های مورد بررسی عمدتاً مربوط به ۲۰ تا ۳۰ شرکت اصلی و اشخاص حقیقی است، همان شرکت‌ها و افرادی که همواره پای ثابت دریافت تسهیلات از بانک‌های مذکور هستند. یعنی بانک‌ها هم شرکای خاص خود را دارند که حتی ممکن است همان‌هایی باشند که بانک منافع مشترک آنان دارد و بررسی صورت‌های مالی بانک‌های مختلف کشور نشان می‌دهد از سال‌های گذشته برعکس تکالیف قانونی، بسیاری از بانک‌های کشور بخش تسهیلات و تعهدات خود را منتشر نمی‌کنند و برخی نیز این آمار و ارقام را به‌صورت مخدوش ناخوانا منتشر می‌کنند. اینکه دلیلی این عدم انتشار یا انتشار مخدوش آمار چیست، پاسخ آن بماند با بانک مرکزی که ظاهراً پاسخگو نیست. ممکن است گفته شود دستاورد شفاف‌سازی ارقام و اعداد تسهیلات کلان بانکی چیست؟ به‌نظر می‌رسد شفاف‌سازی اطلاعات تسهیلات کلان نظام بانکی چند نتیجه در پی خواهد داشت؛ اولاً در اقتصاد ایران که با ویژگی اطلاعات ناقص و ناکامل شناخته می‌شود، هر نوع توزیع تسهیلات بر مبنای حد اکثرسازی سود بانک‌ها بوده و لذا تمایل بانک‌ها برای اعطای تسهیلات به بخش‌های مولد کمتر از بخش غیرمولد است. لذا اگر نظام بانکی در تامین نقدینگی سرمایه‌در‌گردش بنگاه‌های تولیدی و بخش‌های خدماتی روی چند بخش خاص متمرکز شود، سایر بخش‌ها در رقابت با این بخش‌های حمایت‌شده، قدرت رقابت را از دست خواهند داد، بنابراین لازم است بانک‌ها به‌طور شفاف در مقاطع مختلف جزئیات تسهیلات کلان خود را منتشر کنند و در معرض دید پژوهشگران، رسانه‌ها و افکار عمومی قرار دهند. همچنین این عدم شفاف‌سازی موجب شده بانک‌ها متهم ردیف اول سرمایه‌گذاری در بخش‌های غیرمولد همچون سفته‌بازی در بازار مسکن، زمین، سکه و طلا باشند. ثانیاً اگر شفاف‌سازی انجام شود می‌توان کم‌کارها را که دارای تسهیلات غیرجاری انباشته زیادی در نظام بانکی هستند، مشخص کرده و برای حل معضل قفل شدگی تسهیلات در دست کم‌کارها چاره‌اندیشی کرد. ثالثاً همان‌طور که گفته شد برخی افراد و شرکت‌ها در اغلب بانک‌ها جزء افراد و شرکت‌های پرتکرار هستند که در این صورت می‌توان از اتفاق‌هایی که امثال رسول دانیال‌زاده، ریخته‌گران و... رقم‌زدند، جلوگیری کرد.

۳۶۳ هزار میلیارد تومان تسهیلات بانکی در اختیار ۴۵۰ نفر
براساس داده‌های آماری که از صورت‌های مالی بانک‌های کشور استخراج‌شده، مانده مجموع تسهیلات و تعهدات کلان ۱۵ بانک کشور در نیمه اول (ماه ۶ه اول) سال جاری حدود ۲۶۳ هزار و ۳۸۵ میلیارد تومان بوده است. برای درک اهمیت این رقم کافی است بدانیم رقم مذکور تنها ۲/۸ هزار میلیارد تومان کمتر از کل بودجه جاری ۳۶۷ هزار میلیارد تومانی دولت در لایحه بودجه سال ۹۹ و همچنین معادل ۴۷ درصد کل تسهیلات اعطایی ۷۷۳ هزار میلیارد تومانی بانک‌های کشور در سال ۹۷ است. بین ۱۵ بانکی که در این گزارش جزئیات

شرکت، بیشترین تسهیلات و تعهدات مربوط به این شرکت‌هاست. **۲۷ هزار میلیارد تومان تسهیلات بانک گردشگری**
طبق اطلاعات صورت‌مالی منتهی به پایان شهریورماه سال جاری، مانده مجموع تسهیلات (فقط تسهیلات) این بانک حدود ۲۷/۱ هزار میلیارد تومان است که این میزان مربوط به ۱۰۳ شرکت و شخص حقیقی است. نکته قابل‌تامل در گزارش تسهیلات (جاری و غیرجاری) این بانک، عدم تقسیم‌بندی دریافت‌کنندگان تسهیلات در قالب شرکت اصلی است که موجب شده تعداد دریافت‌کنندگان تسهیلات بیش از دیگر بانک‌ها به‌نظر برسد. به‌عبارت دیگر، یکی از ترفندهای قابل‌تامل این بانک عدم جمع‌بندی تسهیلات گروه شرکت‌ها در یک ردیف است. برای مثال شرکت‌های آسان خودرو، جیلران موتور و اطلس خودرو که مربوط به گروه گرمی هستند، هر کدام به‌طور جداگانه یک گروه محاسبه شده‌اند در حالی که در همه بانک‌ها، همه شرکت‌های زیرمجموعه یک گروه شرکت‌ها با یک هلدینگ علاوه بر ذکر جزئیات تک‌تک شرکت‌ها، نمایی از کل تسهیلات هلدینگ نیز ارائه می‌شود. در این بانک نیز شرکت هولارچی با بیش از ۱۶۰۰ میلیارد تومان، گروه صنعتی ایرانیان پارتینان آزارات با بیش از ۲۳۰۰ میلیارد تومان، شرکت نیروبیک الوند با بیش از ۲۴۰۰ میلیارد تومان، شرکت الماس شهردار شرق با نزدیک به ۱۴۹۰ هزار میلیارد تومان و شرکت نگین گردشگری ایرانیان از زیرمجموعه‌های بانک با ۶۰۷ میلیارد تومان بیشترین تسهیلات‌را از بانک گردشگری دریافت کرده‌اند (تعهدات جداگانه محاسبه‌شده است). همچنین شرکت‌های گروه گرمی با حدود ۱۲۳ میلیارد تومان تسهیلات جاری و غیرجاری، از نام‌های پرتکرار نظام بانکی کشور هستند. فولاد کوابان از دیگر شرکت‌های مشهوری است که ۸۳ میلیارد تومان بدهی به بانک گردشگری دارد. دلیل شهرت فولاد کوابان نیز مربوط به مالک قبلی آن یعنی رسول دانیال‌زاده می‌شود که از جمله بزرگ‌ترین بدهکاران نظام بانکی است، همان فردی که در سال ۹۷ از کشور گریخت و اخیراً توسط نیروهای امنیتی اطلاعاتی بازداشت و به کشور بازگردانده شده است.

۱۶ هزار میلیارد سرمایه‌ای که به خاک سپیه نشانند
بین ۱۵ بانکی که در گزارش حاضر به بررسی تسهیلات و تعهدات کلان آنها پرداخته‌ایم، بانک سرمایه سرنوشت وحشتناکی دارد، چراکه براساس آخرین آمارها، زیان انباشته این بانک از ۲۳ هزار میلیارد تومان عبور کرده و یک رکورد تاریخی در نظام بانکی ایران از خود به‌جا گذاشته است. طبق داده‌های آماری، صورت‌مالی این بانک در پایان سال ۹۷ (آخرین آمار قابل استناد) مانده مجموع تسهیلات و تعهدات این بانک در پایان اسفندماه سال ۹۷ حدود ۱۶/۲ هزار میلیارد تومان بوده که حدود ۹۸ درصد آن جزء تسهیلات غیرجاری (شامل معوقات، سررسید گذشته و مشکوک‌الوصول) است.

همچنین اگرچه ۱۶/۲ هزار میلیارد تومان تسهیلات و تعهدات کلان این بانک مربوط به ۶۸ شرکت و شخص حقیقی است، اما بیش از ۵۰ درصد آن مربوط به ۱۰ شرکت و شخص حقیقی است که در رأس آنها می‌توان به محمود جهانیانی اشاره کرد که مانده تسهیلات و تعهدات کلان وی ۱۹۹۳ میلیارد تومان است. حسین هدایتی با نزدیک به ۱۶۰۰ میلیارد تومان، سامان مدلل با بیش از ۹۰۰ میلیارد تومان، بهروز ریخته‌گران با ۸۸۰ میلیارد تومان، حسن شاملویی با ۷۷۸ میلیارد تومان، سه شرکت وابسته به بانک سرمایه ۷۰۴ میلیارد تومان، محمد جواد اقدامیان با ۵۱۱ میلیارد تومان، احمد حاجی محمدجواد با ۴۹۰ میلیارد تومان، اعضای مشترک صندوق ذخیره فرهنگیان و شرکت‌های سامان مدلل با ۴۶۷ میلیارد تومان و صرافان (گروه محسن) با نزدیک به ۳۳۸ میلیارد تومان به ترتیب افرادی هستند که در رتبه‌های دوم تا دهم با بیشترین تسهیلات و تعهدات به بانک سرمایه قرار دارند. در بانک سرمایه ردهای رسول دانیال‌زاده دیده می‌شود که بیش از ۶۲ میلیارد تومان بدهی معوق به این بانک دارد. سیدمحمد صدراهامی‌نژاد گروه ساختمانی استراتوس نیز از دیگر بدهکاران مشهور بانکی است که تا پایان اسفندماه سال ۹۷ نزدیک به ۱۰۵ میلیارد تومان به بانک سرمایه بدهکار بوده است.

۲۶ هزار میلیارد تومان تسهیلات بانک تجارت و ۲۳ شرکت
براساس صورت‌مالی منتهی به پایان بهار سال جاری (آخرین آمار قابل دسترس)، مانده تسهیلات و تعهدات کلان بانک تجارت تا پایان اردیبه‌ماه سال جاری حدود ۲۶ هزار میلیارد تومان است که این مبلغ در اختیار ۲۳ شرکت و شخص حقیقی است. بین شرکت‌ها و افرادی که از بانک تجارت تسهیلات دریافت کرده‌اند، ۶۰ درصد آن مربوط به هشت شرکت و شخص حقیقی است. بین این هشت شرکت یا شخص حقیقی، شرکت مولد نیروگاهی تجارت فارس با ۳/۵ هزار میلیارد تومان در رتبه اول، شرکت سرمایه‌گذاری ایرانیان با نزدیک به سه‌هزار میلیارد تومان در ردیف دوم، شهرداری مشهد با ۲/۱ هزار میلیارد تومان در رتبه سوم، جواد توکلی طریقی با ۱/۸ هزار میلیارد تومان در رتبه چهارم، فولاد مبارک اصفهان با ۱/۵ هزار میلیارد تومان در رتبه پنجم، مخابرات ایران با حدود ۱/۴ هزار میلیارد

وضعیت مانده تسهیلات و تعهدات کلان ۱۵ بانک کشور				
ردیف	بانک	تعداد شخص حقیقی یا حقوقی دریافت‌کننده تسهیلات (شرکت اصلی)	تسهیلات کل (هزار میلیارد تومان)	توضیحات
۱	ملت	۲۳	۱۳۰۰۷	صورت مالی ۶ ماهه ۹۸
۲	سینا	۱۶	۵۸	صورت مالی ۶ ماهه ۹۸
۳	رفاه	۱۴	۲۹۰۹	صورت مالی ۶ ماهه ۹۸
۴	صادرات	۲۱	۲۸۰۴	صورت مالی سال ۹۷
۵	گردشگری	۱۰۳	۲۷۰۱	صورت مالی ۶ ماهه ۹۸
۶	تجارت	۲۳	۲۶	صورت مالی ۳ ماهه ۹۸
۷	سرمایه	۶۷	۱۶۰۲	صورت مالی ۱۲ ماهه ۹۷
۸	اقتصادنویان	۳۳	۱۳۰۲	صورت مالی ۱۲ ماهه ۹۷
۹	دی	۲۹	۱۱۰۴	صورت مالی ۱۲ ماهه ۹۷
۱۰	کشاورزی	۳۹	۸۸	صورت مالی ۱۲ ماهه ۹۷
۱۱	پاسارگاد	۱۵	۵۰۰۹	صورت مالی شهریور ۹۸
۱۲	سامان	۲۱	۵۰۶	صورت مالی ۱۲ ماهه ۹۷
۱۳	خاورمیانه	۳۷	۴۰۷	صورت مالی ۶ ماهه ۹۸
۱۴	مسکن	۷	۲۰۹	صورت مالی ۶ ماهه ۹۸
۱۵	پست‌بانک	۸	۱۰۸	صورت مالی ۶ ماهه ۹۸
	جمع کل	۴۵۶	۳۶۳۰۴	-

منبع: استخراج از صورت‌های مالی بانک‌ها

تسهیلات و تعهدات کلان آن‌ها بررسی شده است، بانک ملت با نزدیک به ۱۳۰/۷ هزار میلیارد تومان تسهیلات و تعهدات کلان در رتبه اول، بانک پاسارگاد با نزدیک به ۵۰/۹ هزار میلیارد تومان در رتبه دوم، بانک رفاه با حدود ۲۹/۹ هزار میلیارد تومان در رتبه سوم، بانک صادرات با حدود ۲۸/۴ هزار میلیارد تومان در رتبه چهارم، بانک گردشگری با بیش از ۲۷/۱ هزار میلیارد تومان در رتبه پنجم، بانک تجارت با حدود ۲۶ هزار میلیارد تومان در رتبه ششم، بانک سرمایه با ۱۶/۲ هزار میلیارد تومان در رتبه هفتم، بانک اقتصادنویان با نزدیک به ۱۳/۲ هزار میلیارد تومان در رتبه هشتم، بانک دی با حدود ۱۱/۴ هزار میلیارد تومان در رتبه نهم، بانک کشاورزی با ۸/۸ هزار میلیارد تومان در رتبه دهم، بانک سینا با ۵/۸ هزار میلیارد تومان در رتبه یازدهم، بانک سامان با ۵/۶ هزار میلیارد تومان در رتبه دوازدهم، بانک خاورمیانه با ۴/۷ هزار میلیارد تومان در رتبه سیزدهم، بانک مسکن با ۲/۹ هزار میلیارد تومان در رتبه چهاردهم و پست‌بانک نیز با ۱/۸ هزار میلیارد تومان در رتبه پانزدهم قرار دارند.

شرکت‌های دولتی مشتری تسهیلات ۱۳۰ هزار میلیاردی بانک ملت
بررسی صورت مالی بانک ملت نشان می‌دهد مانده مجموع تسهیلات و تعهدات کلان این بانک تا پایان شهریور سال جاری حدود ۱۳۰/۷ هزار میلیارد تومان است که این رقم مربوط به ۲۳ شرکت یا شخص حقیقی می‌شود. بین دریافت‌کنندگان تسهیلات از بانک ملت، ۸۷ درصد این میزان یعنی حدود ۱۱۳ هزار میلیارد تومان از کل تسهیلات و تعهدات کلان مربوط به ۱۰ شرکت می‌شود که بیشتر آنها شرکت‌های بزرگ دولتی هستند. شرکت ملی نفت با حدود ۲۹/۲ هزار میلیارد تومان در رتبه اول، شرکت توسعه نفت و گاز صیای کنگان با ۱۹/۲ هزار میلیارد تومان در رتبه دوم، شرکت پتروسینا آریا با بیش از ۱۴ هزار میلیارد تومان در رتبه سوم، مهندسی و ساختمان صنایع نفت با حدود ۱۳/۷ هزار میلیارد تومان در رتبه چهارم، شرکت ملی مهندسی و ساختمان نفت ایران با ۱۰/۵ هزار میلیارد تومان در رتبه پنجم و شرکت و پخش فرآورده‌های نفتی با حدود ۱۰/۴ هزار میلیارد تومان در رتبه ششم با بیشترین تسهیلات و تعهدات به بانک ملت قرار دارند.

۵۰ هزار میلیارد تسهیلات بانک پاسارگاد برای ۱۵ شرکت
طبق صورت‌مالی بانک پاسارگاد، مانده مجموع تسهیلات و تعهدات کلان این بانک در پایان شهریور سال جاری حدود ۵۰/۹ هزار میلیارد تومان است. این رقم تسهیلات و تعهدات کلان مربوط به ۱۵ شرکت اصلی بوده که هلدینگ میدکو با ۲۰/۷ هزار میلیارد تومان در رتبه اول، گروه تامین مسکن با ۵/۶ هزار میلیارد تومان در رتبه دوم، گروه انرژی پاسارگاد با بیش از ۵ هزار میلیارد تومان در رتبه سوم، گروه ارزش آفرینان با بیش از ۵ هزار میلیارد تومان در رتبه چهارم، گروه گرمی با ۲/۷ هزار میلیارد تومان در رتبه پنجم و شرکت تدبیرگران تسهیلات به بخش‌های مولد کمتر از بخش غیرمولد است. لذا اگر نظام بانکی در تامین نقدینگی سرمایه‌در‌گردش بنگاه‌های تولیدی و بخش‌های خدماتی روی چند بخش خاص متمرکز شود، سایر بخش‌ها در رقابت با این بخش‌های حمایت‌شده، قدرت رقابت را از دست خواهند داد، بنابراین لازم است بانک‌ها به‌طور شفاف در مقاطع مختلف جزئیات تسهیلات کلان خود را منتشر کنند و در معرض دید پژوهشگران، رسانه‌ها و افکار عمومی قرار دهند. همچنین این عدم شفاف‌سازی موجب شده بانک‌ها متهم ردیف اول سرمایه‌گذاری در بخش‌های غیرمولد همچون سفته‌بازی در بازار مسکن، زمین، سکه و طلا باشند. ثانیاً اگر شفاف‌سازی انجام شود می‌توان کم‌کارها را که دارای تسهیلات غیرجاری انباشته زیادی در نظام بانکی هستند، مشخص کرده و برای حل معضل قفل شدگی تسهیلات در دست کم‌کارها چاره‌اندیشی کرد. ثالثاً همان‌طور که گفته شد برخی افراد و شرکت‌ها در اغلب بانک‌ها جزء افراد و شرکت‌های پرتکرار هستند که در این صورت می‌توان از اتفاق‌هایی که امثال رسول دانیال‌زاده، ریخته‌گران و... رقم‌زدند، جلوگیری کرد.

۳۰ هزار میلیارد تسهیلات بانک رفاه در قبضه تامین اجتماعی و خودروسازان
طبق صورت‌مالی منتهی به پایان ۶ ماهه سال جاری، مانده مجموع تسهیلات و تعهدات کلان بانک رفاه ۲۹/۹ هزار میلیارد تومان است که این میزان مربوط به ۱۴ شرکت اصلی می‌شود. بین شرکت‌هایی که بیشترین تسهیلات و تعهدات کلان را در بانک رفاه داشته‌اند، تامین اجتماعی و چند شرکت زیرمجموعه‌اش (شستا، صدزتامین، دارویی تامین و نوین تامین)، ایران خودرو و شرکت‌های زیرمجموعه، سایپا و شرکت‌های زیرمجموعه، بازرگانی دولتی ایران، فولاد هیبرید زنده‌و کرمان موتور مجموعه‌هایی هستند که تسهیلات و تعهدات رفاه ۲۹/۹ هزار میلیارد تومانی بانک رفاه مربوط به آنهاست.

۲۸ هزار میلیارد تومان تسهیلات بانک صادرات برای ۲۱ شرکت
براساس صورت‌مالی ۱۲ ماهه سال ۹۷ (آخرین صورت‌مالی دارای داده‌های تسهیلات کلان) بانک صادرات، مانده تسهیلات و تعهدات کلان این بانک در پایان اسفندماه سال گذشته حدود ۲۸/۴ هزار میلیارد تومان بوده که این میزان مربوط به ۲۱ شرکت و شخص حقیقی است. شرکت ملی نفتکش ایران، صنایع خودروسازی کرمان، توسعه بین‌المللی صنعت گردشگری پدیده‌شان‌دیز، شرکت خودروسازی سایپا، مخابرات ایران، ایران خودرو، فولاد آلیاژی ایران و تولیدات بتن اصفهان از جمله شرکت‌هایی هستند که بین ۲۱

سرمایه‌گذاری دارویی تامین، سرمایه‌گذاری خوارزمی و چند زیرمجموعه ایران خودرو از جمله شرکت‌هایی هستند که بیشترین سهم را در این تسهیلات و تعهدات دارند. در بانک اقتصادنویان نیز به یک نام آشنا برمی‌خوریم، که او کسی نیست جز سیدمحمد صدراهامی‌نژاد که از طریق گروه ساختمانی استراتوس نزدیک به ۸۰۳ میلیارد تومان تسهیلات و تعهدات در بانک اقتصادنویان دارد. متأسفانه یکی از مشکلات استخراج داده از صورت‌مالی این بانک به‌ویژه در بخش تسهیلات، ناخوانایی اعداد و ارقام است که گویی به‌صورت عمدی رخ داده است.

بانک دی و ۱۱ هزار میلیارد تومان تسهیلات

بانک دی پس از بانک سرمایه و بانک شهر جزء بانک‌های دارای بالاترین میزان زیان انباشته است، به‌طوری که زیان انباشته این بانک تا پایان نیمه اول سال جاری به حدود ۱۰/۷ هزار میلیارد تومان رسیده است. اما در بخش تسهیلات و تعهدات کلان نیز بررسی‌ها نشان می‌دهد مانده تسهیلات و تعهدات کلان این بانک در پایان سال ۹۷ (آخرین آمار قابل استناد) حدود ۱۱/۴ هزار میلیارد تومان بوده است. اگرچه اغلب آمارهای بخش تسهیلات و تعهدات این بانک ناخواناست، اما در این بانک نیز یک چهره تکراری دیده می‌شود که بازهم او کسی نیست جز سیدمحمد صدراهامی‌نژاد، مالک و سرمایه‌گذار گروه ساختمانی استراتوس. براساس داده‌های صورت‌مالی بانک دی، مانده تسهیلات و تعهدات صدراهامی‌نژاد در پایان سال گذشته بیش از ۲۷۷ میلیارد تومان بوده است.

۸/۸ هزار میلیارد تسهیلات بانک کشاورزی

براساس صورت‌مالی منتهی به پایان سال ۹۷ (آخرین آمار ارائه‌شده)، مانده تسهیلات و تعهدات کلان بانک کشاورزی ۸/۸ هزار میلیارد تومان است که بخشی از آن نیز مربوط به شرکت‌های زیرمجموعه خود بانک است. در میان این شرکت‌ها، شرکت کشت و صنعت کارون با حدود یک میلیارد و ۲۵۳ میلیارد تومان بیشترین تسهیلات و تعهدات را دارد. شرکت‌های دولتی مادر تخصصی بازرگانی دولتی و شرکت سهامی پشتیبانی امور دام کشور و سازمان مرکزی تعاون روستایی نیز از دیگر شرکت‌های دولتی هستند که سهم قابل‌توجهی در این تسهیلات و تعهدات دارند. شرکت ذوب‌آهن اصفهان و شرکت زرکام نیز از دیگر شرکت‌های مشهور این لیست هستند.

بانک سامان و ۵ هزار میلیارد تومان تسهیلات کلان

طبق آمارهای صورت‌مالی منتهی به پایان سال ۹۷ (آخرین آمار قابل استناد)، مانده تسهیلات و تعهدات کلان این بانک حدود ۵/۶ هزار میلیارد تومان بوده که این میزان مربوط به ۲۱ شرکت و شخص حقیقی است. بین شرکت‌ها و افراد، شرکت‌های زیرمجموعه بانک با ۷/۸ میلیارد تومان در رتبه اول، محمود اسمعیل‌زاده با ۵۶۳ میلیارد تومان در رتبه دوم و خودروسازی مدیران با ۴۴۱ میلیارد تومان در رتبه سوم با بیشترین تسهیلات و تعهدات قرار دارند. در این بانک نیز گروه گرمی با ۲۱۶ میلیارد تومان و برادران ریخته‌گران با ۱۳۳ میلیارد تومان از نام‌های پرتکرار در نظام بانکی هستند که ریخته‌گران به جهت بدهی‌ها و تعارضاتی که داشته، پس از محاکمه قضایی هم اکنون در زندان است.

بانک سینا و تسهیلات ۵/۸ هزار میلیاردی

بانک سینا نیز از دیگر بانک‌هایی است که مانده تسهیلات و تعهدات کلان این بانک در پایان شهریور سال جاری حدود ۵/۸ هزار میلیارد تومان بوده است. گلرنگ، ایران خودرو، سرمایه‌گذاری ری، مخابرات ایران، سرمایه‌گذاری غدیر، فولاد مبارک اصفهان و برخی شرکت‌های وابسته به نهادهای عمومی از جمله اشخاص حقوقی هستند که بالاترین رقم تسهیلات و تعهدات کلان این بانک مربوط به آنهاست.

بانک خاورمیانه و ۴/۷ هزار میلیارد تسهیلات کلان

براساس صورت‌مالی منتهی به پایان شهریورماه سال جاری، مانده تسهیلات و تعهدات کلان بانک خاورمیانه حدود ۴/۷ هزار میلیارد تومان بوده که این میزان مربوط به ۳۷ شرکت است. کوپل دارو، صنایع غذایی میهن و شرکت گلسنتان از گروه گرمی، کوپل دارو، گلرنگ، کاله و گروه تامین (زیرمجموعه تامین اجتماعی) از جمله شرکت‌های دارای بیشترین مانده تسهیلات و تعهدات کلان در این بانک هستند.

بانک مسکن و ۲ نام آشنا

براساس صورت‌مالی که بانک مسکن ارائه کرده است، مانده تسهیلات و تعهدات کلان این بانک در پایان شهریورماه سال جاری نزدیک به ۲/۹ هزار میلیارد تومان است که این میزان مربوط به هفت شرکت است. گروه عمرانی کوکوز پارس با ۹۲۴ میلیارد تومان و گروه قطعه‌سازی عظام (به مالکیت عباس ایروانی) با ۵۴۳ میلیارد تومان و در رتبه سوم شرکت خواب‌نوش با ۴۰۵ میلیارد تومان شرکت‌هایی هستند که بیشترین مانده تسهیلات و تعهدات کلان بانک مسکن مربوط به آنهاست. به‌جز شرکت عظام، شرکت گروه امیرمختصو آریا نیز با بیش از یک میلیارد و ۱۰۰ میلیون تومان مانده تسهیلات و تعهدات از جمله شرکت‌های مشهور در این بانک هستند.

پست‌بانک و ۲ نام آشنا

طبق صورت‌مالی منتهی به پایان شهریورماه سال جاری، مانده تسهیلات و تعهدات پست‌بانک حدود ۱/۸ هزار میلیارد تومان بوده که این میزان مربوط به هشت شرکت است. در بین این شرکت‌ها، سازمان تامین اجتماعی با ۵۵۰ میلیارد تومان در رتبه اول، مخابرات ایران با ۴۰۰ میلیارد تومان در رتبه دوم، ارتباطات سیار با ۳۵۰ میلیارد تومان در رتبه سوم و شرکت دولتی پشتیبانی امور دام کشور با ۲۰۰ میلیارد تومان در رتبه چهارم شرکت‌هایی هستند که بیشترین مانده تسهیلات و تعهدات پست‌بانک مربوط به آنهاست.